

Onderzoek online leren tijdens corona

door Marcel van der Klink en Miriam Goes

Oploopje georganiseerd door VOR-divisie BBV, 20 mei 2021

VOR DIVISIE **BBV**
BEROEPSONDERWIJS,
BEDRIJFSOPLEIDINGEN EN
VAKMANSCHAP

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Zuyd
Onderzoek

ZU
YD

Onderzoeks vraag en achtergrond

Onderzoek naar de ervaringen met online onderwijs in coronatijd bij Zuyd Hogeschool van docenten en studenten.

Vraagstelling:

Wat is waardevol in ons huidige online onderwijs bij Zuyd Hogeschool (tijdens de coronapandemie) en dient nadien behouden te blijven in ons onderwijs?

Achtergrond:

Online onderwijs als onderdeel van blended onderwijs: mix van f2f en online onderwijs

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Methode

Gebruik gemaakt van Group Concept mapping, een methode en digitale tool voor participatief onderzoek.

Deze methode behelst de volgende stappen

- formuleren van een 'focus prompt'
- Brainstormfase (780 deelnemers)
- redigeren van de gegenereerde ideeën (statements)
- invullen van achtergrondvragen
- sorting fase (clusteren van de ideeën) (57 collega's)
- rating fase (scoren ideeën op belangrijkheid (278) en realiseerbaarheid (196))
- analyse, interpretatie en rapportage door de onderzoekers.

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Resultaat brainstorm fase

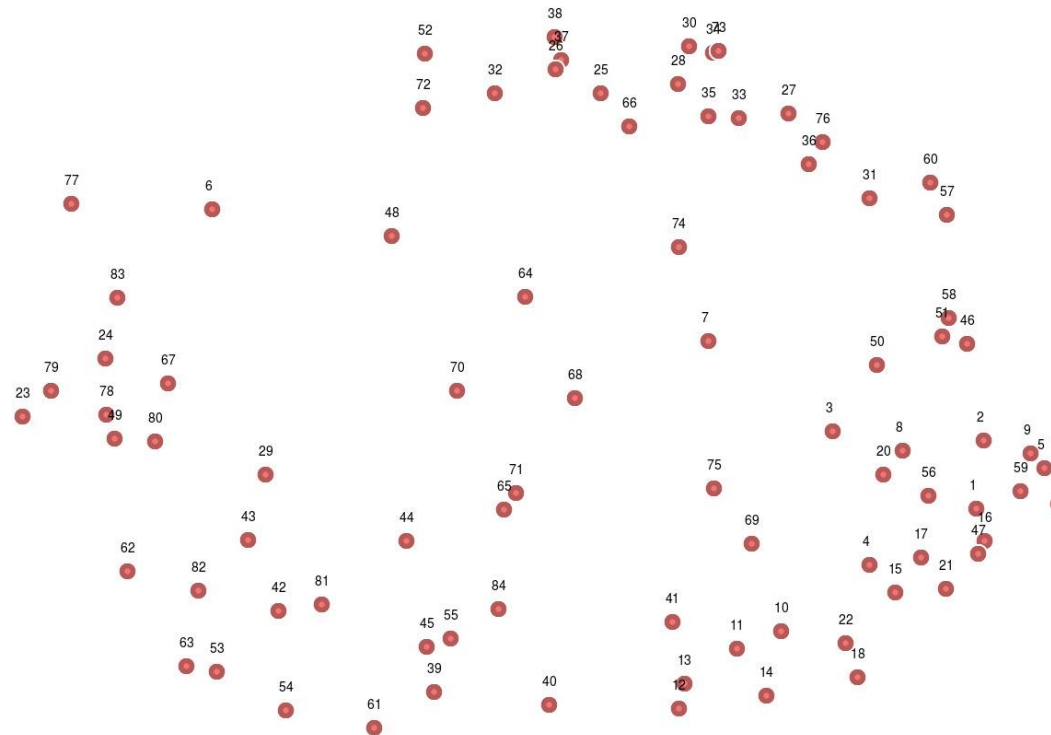
- 893 logins waarvan 780 echt gestart met het programma
- Opbrengst 547 statements waarvan 331 relevant en die is ingedikt door dubbelingen en overlap van stellingen te verwijderen.
- Check en dubbelcheck leverde een lijst van 84 statements, passend bij de focus prompt, op voor sorting en rating

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Resultaat sorting: Puntenwolk

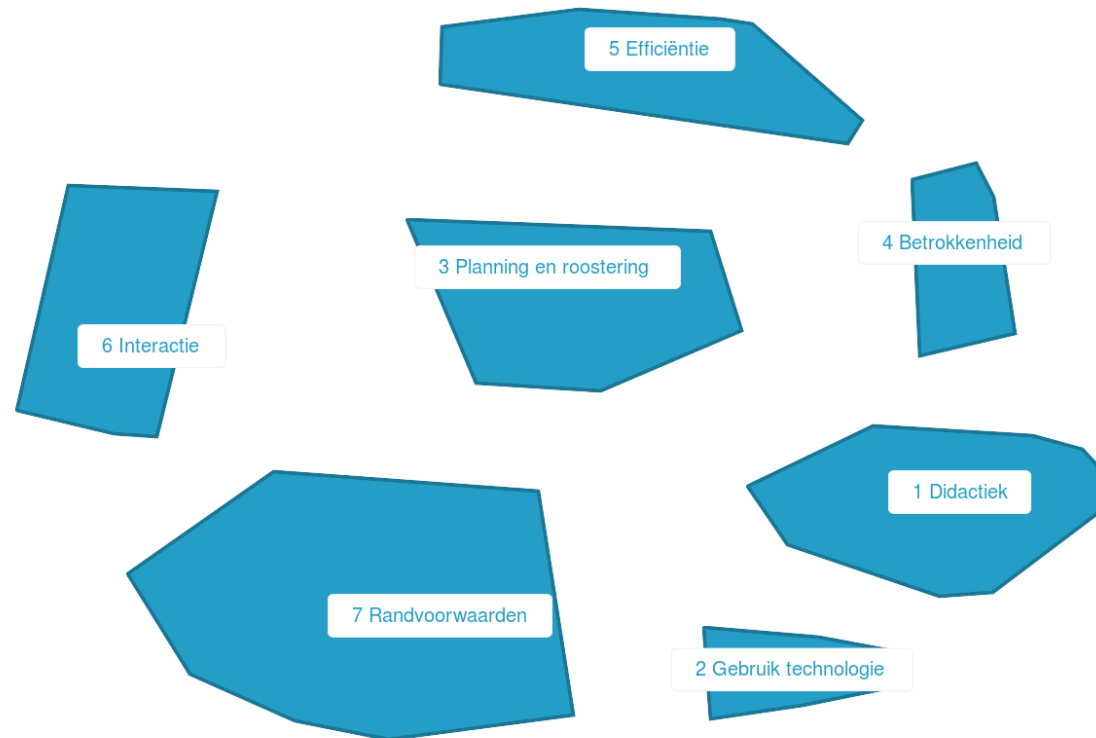
Na goedkeuring van het sorteren van statements uit de brainstormfase op stapels leverde dit in eerste instantie de volgende puntenwolk op. Punten die dicht bij elkaar liggen zijn vaker bij elkaar op een "stapel" gelegd (stressvalue = 0,27, 57 participants, 10 iterations)

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Clusters formeren

hiërarchische clusteranalyse, deze bepaalt waar zinvolle grenzen tussen groepen van statements kunnen worden getrokken. Opbrengst: 7 samenhangende clusters.

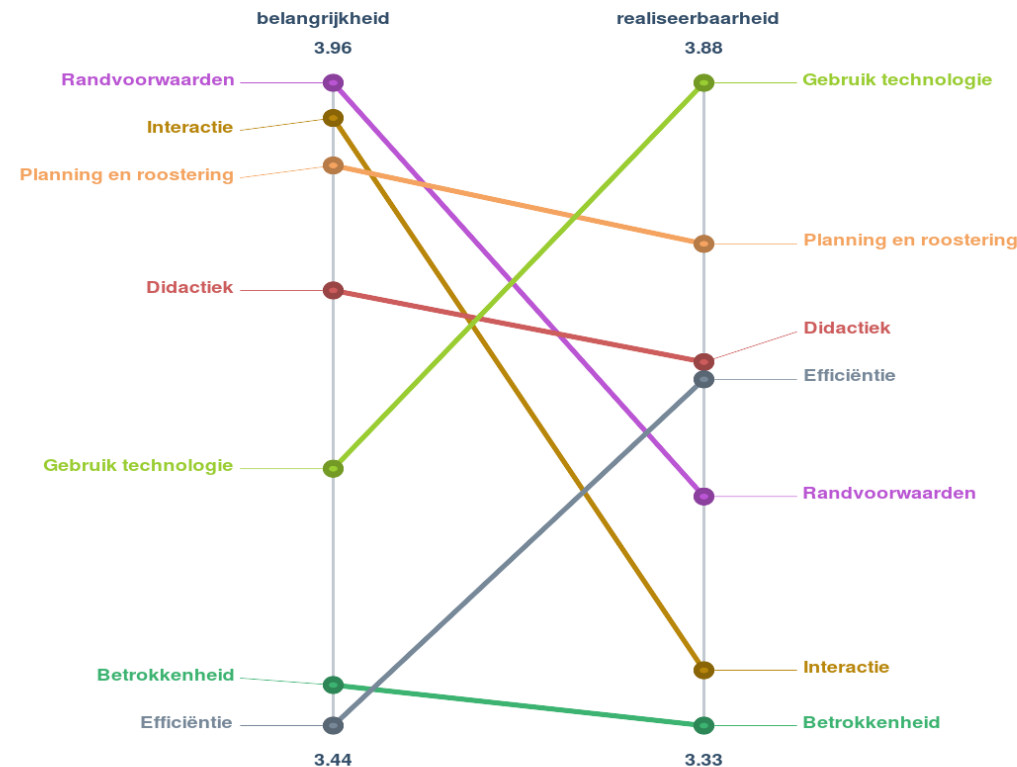

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Relatie belangrijkheid en realiseerbaar heid

Met een laddergrafiek wordt voor de gehele populatie of voor deelpopulaties de relatie tussen beide ratingvragen getoond:

$r = -0,01$ dat betekent een zeer zwakke relatie

sar
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Go zone plot (gehele populatie)

Om na te gaan welke activiteiten nu tot nieuw beleid zouden moeten leiden is een go zone plot gemaakt van statements die én belangrijk én realiseerbaar geacht worden

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Statements bij Go zone (gehele populatie)

Statements die én belangrijk én realiseerbaar geacht worden (all)

Nr	
2	Het opnemen van instructies zodat studenten die kunnen terugspoelen en nogmaals bestuderen.
4	In de lessen voldoende tijd inruimen voor vragen aan en feedback van docenten.
5	Het, in kleine groepjes studenten, toepassen van de lesstof op een casus.
6	Online contact tussen afstudeerbegeleider, student en opdrachtgever.
10	Gebruik van de chatfunctie voor vragen aan de docent.
14	Meer gebruik maken van scherm delen in MS Teams.
15	Gebruik van subgroepen/break-out rooms zodat studenten online in kleine groepen aan de slag kunnen.
21	Digitaal beschikbaar stellen van korte instructies/uitleg (bijv kennisclips).
22	Delen van documenten op het scherm.
39	Duidelijke regels over aanwezigheidsplicht.
40	Duidelijke regels over camera aan/uit.
43	Afspraken over online communicatie tussen studenten en docent.
45	Duidelijkheid over wat wordt verwacht van student en docent.
46	Onderwijs in kleine groepen maakt studenten meer actief.
48	Individuele online gesprekken tussen docent en student.
49	Naast online onderwijs moeten studenten en docenten face to face bij elkaar komen om zich met de opleiding verbonden te blijven voelen.
53	Bij nieuwe ontwikkelingen moeten studenten en docenten sneller geïnformeerd worden.
55	Evaluatiepunten van studenten en docenten gebruiken om online onderwijs in de toekomst vorm te geven.
56	Hoorcolleges in Teams altijd opnemen zodat studenten het nogmaals kunnen bekijken.
59	Studenten ter voorbereiding op de bijeenkomst een opname van les/instructie laten bekijken, waardoor tijdens de daarop volgende bijeenkomst er meer ruimte is voor interactie.
61	Studenten en docenten goed informeren over hoe in Teams veiligheid en privacy te bewerkstelligen.
64	Opnemen van colleges zorgt er voor dat docenten zichzelf terug kunnen zien en daarop kunnen reflecteren.
68	Bijeenkomsten met studenten moeten in de agenda staan zodat je alleen nog maar hoeft te klikken om deel te nemen.
69	Duidelijk tijdsplan over wat wanneer besproken wordt zodat je optimaal voorbereid kunt zijn.
71	Een duidelijk rooster met ingeplande onderwijsactiviteiten zorgt voor structuur en je weet waar je aan toe bent.
74	Feedbacklessen en vragenuurtjes online zodat mensen met een lange reistijd niet onnodig hoeven te reizen voor bijvoorbeeld een vraag van 10 minuten.
75	Pauzes tussen de online lessen plannen, die ook echt een pauze zijn in plaats van bedoeld te zijn om te werken aan een opdracht, etc.
78	Leren is een sociaal gebeuren en daarom moeten er geregeld contacten zijn tussen studenten.
79	Doceren is een sociaal gebeuren en daarom moet er geregeld contact zijn tussen studenten en docenten.

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Vergelijking drie groepen

Bij vergelijking van de uitkomsten van de drie populaties (all, docenten en studenten) is onderstaande tabel het resultaat:

all	docenten	studenten
2	2	2
4	4	4
5	5	5
6	6	9
10	10	10
14	14	17
15	15	21
21	21	22
22	22	34
39	39	39
40	40	40
43	43	43
45	45	45
46	46	46
48	48	48
49	49	49
53	53	53
55	55	55
56	56	56
59	59	58
61	61	59
64	64	64
68	68	68
69	69	69
71	71	71
74	74	73
75	75	74
78	78	75
79	79	78
		79
		81

Hieruit blijkt dat de studenten en docenten op zes punten van elkaar verschillen t.o.v. belangrijkheid en haalbaarheid. Dit betreft de volgende statements:

	Verskil studenten en docenten
	Docenten wel/studenten niet
6	Online contact tussen afstudeerbegeleider, student en opdrachtgever.
14	Meer gebruik maken van scherm delen in MS Teams.
15	Gebruik van subgroepen/break-out rooms zodat studenten online in kleine groepen aan de slag kunnen.
61	Studenten en docenten goed informeren over hoe in Teams veiligheid en privacy te bewerkstelligen.
	Studenten wel/docenten niet
9	Ingesproken Powerpointpresentaties met daarin de lesstof van de hoorcolleges.
17	Online inleveren van opdrachten in Moodle.
34	Online onderwijs maakt dat je niet hoeft te reizen en dat is een groot voordeel.
58	Beschikbaarheid van opgenomen colleges vergroot de betrokkenheid van studenten voor het vak.
73	Door online onderwijsgroepen ben je minder reistijd kwijt en kun je meer tijd besteden aan studie-activiteiten.
81	Docenten moeten allemaal op dezelfde manier gebruik maken van de agenda in Teams en van het rooster.

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Conclusies en aan- bevelingen thema's en prioriteiten

- Clustering van de ideeën in zeven brede thema's
- Ze worden alle zeven belangrijk gevonden maar drie zijn nog net iets meer belangrijk dan de andere vier. Per thema gekeken naar welke ideeën heel belangrijk én (heel) realiseerbaar worden gevonden:
  - Randvoorwaarden: *duidelijkheid en uniformiteit, informatie, ondersteuning, evaluatie*
  - Interactie: *frequent (online) contact, beide vormen, kortdurende activiteiten*
  - Planning en roostering: *reistijd, roostering, agenda, pauzes*
- Didactiek: *opname maken, instructies, kleine groepen, interactie*
- Gebruik technologie: *Scherm delen, gebruik functies Teams*
- Betrokkenheid: *Kleinschaligheid, beide vormen*
- Efficiëntie: *overbrugt afstanden voor stages, gastlessen*

Conclusie context

- Context bepaalt mede de onderzoeksbevindingen
  - * verzameld in juni-november 2020
  - * ingekleurd door de ervaringen met online onderwijs
  - * substitutie niet ideale eindsituatie maar eerder fase op weg naar verdere ontwikkeling blended onderwijs

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Aanbevelingen door- ontwikkeling

Ontwikkelen van online onderwijs vergt

- een integrale benadering
- niet alleen didactische vraagstukken maar ook aanwezigheid voldoende ondersteuning op allerlei gebied (bv roostering) én goed werkende technologie
- intensieve samenwerking van de diverse actoren binnen Zuyd die allen ondersteunend zijn bij het vormgeven van online onderwijs
- Online onderwijs is onderdeel van blended onderwijs. Het gaat om de mix van online en f2f, op zoek naar de juiste blend en die verschilt per opleiding

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

Discussie

We hebben een aantal zaken geconstateerd.

- Herkennen jullie dit?
  - Wat wel
  - Wat niet
- Wat zou je willen adviseren? Wat gaan jullie doen?
  - Terug naar het "oude" normaalOf
  - Naar een "nieuw" normaal en wat houdt dit dan in?

Vragen en afsluiting

Bedankt voor jullie aanwezigheid

Voor vragen, complimenten en opmerkingen
Mail svp naar miriam.goes@zuyd.nl of
marcel.vanderklink@zuyd.nl

Voor het rapport zie
<https://www.zuyd.nl/binaries/content/assets/zuyd/onderzoek/rapporten--presentaties/pvo---ervaringen-met-online-onderwijs-in-coronatijd.pdf>

samen onderzoekend
ontwikkelen van
inspirerend onderwijs

